

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu ve věcech volebních, ve věcech místního a krajského referenda a ve věcech politických stran a politických hnutí složeném z předsedy senátu Tomáše Langáška, soudkyně Michaely Bejčkové a soudců Josefa Baxy, Radana Malíka, Petra Mikeše, Pavla Molka (soudce zpravodaj) a Ivo Pospíšila v právní věci navrhovatelky: **vláda**, sídlem nábřeží E. Beneše 4, Praha 1, za kterou jedná na základě pověření Mgr. et Mgr. Tomáš Jirovec, ředitel odboru voleb Ministerstva vnitra, sídlem nám. Hrdinů 3, Praha 4, a účastnice řízení: politická strana **Blok proti islamizaci – Obrana domova**, IČO 26628601, sídlem Znojemská 2380/82, Jihlava, o návrhu na pozastavení činnosti politické strany

takto:

I. Činnost politické strany Blok proti islamizaci – Obrana domova **se pozastavuje.**

II. Navrhovatelce **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

[1] Dne 7. 2. 2022 podala u Nejvyššího správního soudu vláda (dále jen „navrhovatelka“) návrh na pozastavení činnosti politické strany Blok proti islamizaci – Obrana domova (dále jen „politická strana“) podle § 15 odst. 1 zákona č. 424/1991 Sb., o sdružování v politických stranách a v politických hnutích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o politických stranách“). Tento návrh odůvodnila navrhovatelka tím, že politická strana opakovaně nesplnila povinnost vyplývající z § 19h odst. 1 zákona o politických stranách tím, že Úřadu pro dohled nad hospodařením politických stran a politických hnutí (dále jen „Úřad“) nepředložila výroční finanční zprávy za roky 2017, 2019 a 2020, čímž se dopustila přestupku dle § 19j odst. 2 písm. d) tohoto zákona a nepředložila úplnou výroční finanční zprávu za rok 2018, čímž se dopustila přestupku

dle jeho § 19j odst. 2 písm. e). Ohledně svých tvrzení odkázala na příkazy Úřadu z let 2018, 2019, 2020 a 2021 a na podnět Úřadu k pozastavení činnosti politické strany. Navrhovatelka upřesnila, že politická strana neučinila kroky k nápravě ani dodatečně. Ke dni podání návrhu tak důvod k podání návrhu na pozastavení činnosti politické strany trval.

[2] Politická strana, ač Nejvyšším správním soudem vyzvána, se k návrhu nevyjádřila.

[3] Nejvyšší správní soud si v průběhu řízení vyžádal od Úřadu příkazy a podnět, na které navrhovatelka odkázala.

[4] Podle § 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s."), rozhodl Nejvyšší správní soud s presumovaným souhlasem účastníků řízení bez nařízení jednání.

[5] Z § 19h odst. 1 zákona o politických stranách vyplývá povinnost stran a hnutí předložit každoročně do 1. dubna Úřadu výroční finanční zprávu v členění konkretizovaném pod písm. a) až k) tohoto ustanovení. Podle § 14 odst. 1 zákona o politických stranách může být činnost strany a hnutí rozhodnutím soudu pozastavena, jestliže je jejich činnost v rozporu mimo jiné s § 19h tohoto zákona.

[6] Ustanovení § 15 odst. 1 zákona o politických stranách zakládá příslušnost Nejvyššího správního soudu rozhodovat o rozpuštění strany a hnutí, o pozastavení činnosti strany a hnutí a o znovuobnovení jejich činnosti. Návrh podá vláda; pokud tak neučiní do 30 dnů od doručení podnětu, může návrh podat prezident republiky. O návrhu na rozpuštění politické strany nebo politického hnutí, pozastavení nebo znovuobnovení jejich činnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud v řízení podle části třetí hlavy druhé dílu pátého s. ř. s.

[7] Z obsahu spisu Nejvyšší správní soud ověřil tvrzení navrhovatelky a konstatuje, že z příkazu Úřadu ze dne 4. 9. 2018, č. j. UDH-SPR-VFZ-90/2018-2 (č. l. 26 spisu), plyne, že politická strana byla uznána vinnou ze spáchání přestupku podle § 19j odst. 2 písm. d) zákona o politických stranách, jelikož nepředložila ve stanovené lhůtě výroční finanční zprávu za rok 2017. Z příkazu Úřadu ze dne 5. 8. 2019, č. j. UDH-02458/2019 (č. l. 17 spisu), plyne, že politická strana byla uznána vinnou z přestupku dle § 19j odst. 2 písm. e) výše uvedeného zákona, poněvadž nepředložila Úřadu ve stanovené lhůtě úplnou výroční finanční zprávu za rok 2018, jelikož daná finanční zpráva neobsahovala podstatné náležitosti, konkrétně účetní závěrku dle § 19h odst. 1 písm. a) zákona o politických stranách a zprávu auditora o ověření účetní závěrky s výrokem bez výhrad dle § 19h odst. 1 písm. b) tohoto zákona. Daná finanční zpráva nebyla navíc předložena na předepsaném formuláři, jehož vzor stanovil Úřad vyhláškou č. 114/2017 Sb., o vzoru průkazu předsedy, členů a zaměstnanců Úřadu. Úřad následně politickou stranu vyzval k doplnění výroční finanční zprávy. Politická strana sice ve stanovené lhůtě předložila výroční finanční zprávu za rok 2018 doplněnou o účetní závěrku podle zákona o účetnictví

a zprávu auditora o ověření účetní závěrky s výrokem bez výhrad, nicméně ji opět nepředložila na předepsaném formuláři. Politická strana tak do vydání tohoto příkazu nedodala úplnou výroční finanční zprávu za rok 2018. Z příkazu Úřadu ze dne 6. 10. 2020, č. j. UDH-02267/2020 (č. l. 21 spisu), plyne, že politická strana byla uznána vinnou ze spáchání přestupku podle § 19j odst. 2 písm. d) zákona o politických stranách, jelikož nepředložila ve stanovené lhůtě výroční finanční zprávu za rok 2019. Z příkazu Úřadu ze dne 30. 6. 2021, č. j. UDH-01856/2021 (č. l. 13 spisu), vyplývá, že politická strana byla opět shledána vinnou ze spáchání výše uvedeného přestupku, neboť nepředložila ve stanovené lhůtě výroční finanční zprávu za rok 2020. Společně s uvedenými příkazy byl Nejvyššímu správnímu soudu zaslán i podnět Úřadu k pozastavení činnosti a k rozpuštění politických stran a politických hnutí ze dne 5. 10. 2021, č. j. UDH-02377/2021 (č. l. 24 spisu), dle kterého politická strana opakovaně porušila povinnost podle § 19h odst. 1 zákona o politických stranách, a proto Úřad podal podnět navrhovatelce, aby podala návrh na pozastavení činnosti politické strany.

[8] Nejvyšší správní soud neobdržel informace, že by se uvedený skutkový stav do dne vydání tohoto rozsudku změnil (§ 96 s. ř. s).

[9] Na základě výše uvedených skutečností dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že je podaný návrh důvodný. Údaje obsažené ve spise dokládají, že politická strana skutečně nesplnila zákonem uložené povinnosti, neboť opakovaně v zákonem stanoveném termínu nepředložila příslušnému orgánu výroční finanční zprávy za roky 2017, 2019 a 2020 vůbec a výroční finanční zprávu za rok 2018 nepředložila se zákonem požadovanými náležitostmi, čímž porušila svou povinnost upravenou v § 19h odst. 1 zákona o politických stranách, přičemž nesplnění této povinnosti představuje zvláštní a samostatný důvod, pro který může Nejvyšší správní soud rozhodnout o pozastavení činnosti strany nebo hnutí.

[10] Ze smyslu § 14 odst. 1 zákona o politických stranách je zřejmé, že pokud politická strana nebo politické hnutí výroční finanční zprávu nepředložily buď vůbec, anebo ji nepředložily se zákonem požadovanými náležitostmi, a navíc se tak stalo opakovaně, opodstatňuje takové porušení § 19h odst. 1 zákona o politických stranách pozastavení činnosti politické strany nebo politického hnutí. Nejvyšší správní soud při svém rozhodování vycházel i z nálezu Ústavního soudu ze dne 18. 10. 1995, sp. zn. Pl. ÚS 26/94, podle kterého strany a hnutí trvale porušující zákon (tedy takové, které zákon porušily nikoli jednorázově) nemohou vyvíjet činnost, neboť tímto opakovaným porušováním zákonů se chovají způsobem ohrožujícím demokratické základy státu. Transparentnost financování politických stran a hnutí je důležitým obecným principem jejich fungování a předkládání úplných finančních zpráv je klíčovým nástrojem, jak tuto transparentnost zabezpečit.

[11] Proto Nejvyšší správní soud rozhodl o pozastavení činnosti politické strany.

[12] Smyslem institutu pozastavení činnosti politické strany nebo hnutí je v těchto případech vytvořit právní rámec pro nápravu vadného stavu, a pokud k této nápravě ve stanovené lhůtě nedojde, k následnému podání návrhu na rozpuštění politické strany

nebo hnutí. Podle § 14 odst. 2 zákona o politických stranách totiž mohou strany a hnutí při pozastavení činnosti činit pouze úkony zaměřené na odstranění stavu, který byl důvodem k rozhodnutí soudu o pozastavení jejich činnosti, a to nejdéle po dobu jednoho roku. Trvají-li i nadále skutečnosti, pro které byla činnost strany nebo hnutí pozastavena, podají orgány uvedené v § 15 zákona o politických stranách návrh na rozpuštění strany nebo hnutí. Podle § 14 odst. 3 citovaného zákona platí, že pokud dojde ve stanovené lhůtě k odstranění stavu, který byl důvodem pro pozastavení činnosti strany a hnutí, považuje se činnost strany a hnutí za řádně obnovenou dnem, kterým byla stanovená povinnost uznána za splněnou příslušným orgánem (k tomu viz usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 8. 2007 č. j. Obn 1/2006 - 11, č. 1386/2007 Sb. NSS). Jinými slovy, ačkoliv Nejvyšší správní soud na základě zjištěných skutečností rozhodl o pozastavení činnosti politické strany, nic jí nebrání v tom, aby bezprostředně po dodatečném splnění zákonných povinností pokračovala ve své činnosti v plném rozsahu.

[13] Výrok o nákladech řízení se opírá o § 60 odst. 1 s. ř. s. Procesně úspěšné navrhovatelce, která by jinak měla na náhradu nákladů právo, nevznikly v souvislosti s řízením před Nejvyšším správním soudem náklady nad rámec její běžné činnosti, ze spisu ani jiné nevyplývají, proto jí soud náhradu nákladů řízení nepřiznal.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky podle soudního řádu správního přípustné, vyjma obnovy řízení (§§ 111-119 s. ř. s.).

Politická strana **j e o p r á v n ě n a** podat návrh podle článku 87 odst. 1 písm. j) Ústavy České republiky, jestliže tvrdí, že rozhodnutí týkající se její činnosti není ve shodě s ústavními nebo jinými zákony. Návrh lze podat ve lhůtě třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku k Ústavnímu soudu, podání návrhu má odkladný účinek (§ 73 a § 79 odst. 1 věta druhá zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, ve znění pozdějších předpisů).

V Brně dne 16. března 2022

Tomáš Langášek
předseda senátu